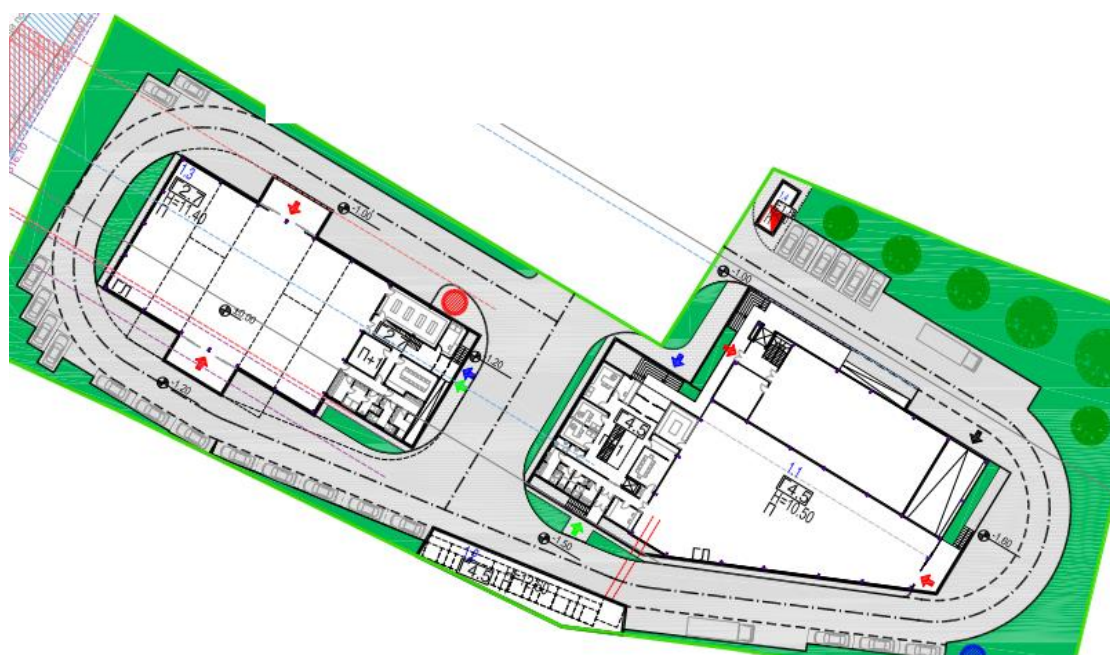

СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ВЛИЈАНИЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН НА КП 920/1, КО ГОРНО И ДОЛНО ОРИЗАРИ, ОПШТИНА ШУТО ОРИЗАРИ

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Јануари, 2024 година

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19, ТЦ Тафталиџе 1/спрат 3, Скопје
тел/фак: 26138-360

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена за влијанието на животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-4226/3 од 21.06.2022 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

КД Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19, ТЦ Тафталиџе 1/спрат 3, Скопје
тел/фак: 26138-360

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за Стратегиска оцена за влијанието на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

РЕШЕНИЕ

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена за влијание на животна средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 23 став (3), член 72 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина на („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22) и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

КД Енвирос Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4226/3
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Стојановски Душан Емил роден на 01.03.1975 година во Скопје, дипломирал на ден 13.09.2007 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина на ден 26.12.2012 година, се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4349/2
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Аврамовски Методија Љупчо роден на 01.03.1953 година во Скопје, дипломирал на ден 22.06.1977 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Економски факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 30.12.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Број: 0805-50/150120230028547

Датум и време: 31.10.2023 г. 12:01

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ

ЕМБГ/ЕМБС:	0103953450198
Име и презиме/Назив:	ЉУПЧО АВРАМОВСКИ
Адреса:	ВАСИЛ ЃОРГОВ бр.20-1/40 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00

Број: 0805-50/150120230028547

Страна 1 од 3

Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

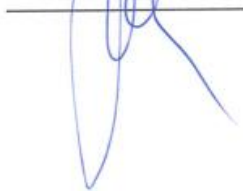
Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	10
1.	Цели на Планскиот документ	13
1.1	Цели на заштита на животната средина	16
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	18
1.3	Употребена методологија	21
1.4	Законодавна рамка	22
1.5	Институционална рамка	24
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	25
1.7	Резиме	26
2.	Преглед на планскиот документ	27
2.1	Основи на Планскиот документ	27
2.2	Плански опфат	27
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	27
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	28
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	30
	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	32
4.	Карактеристики на просторот	32
4.1	Геолошки карактеристики	32
4.1.1	Геолошки карактеристики	32
4.1.2	Хидролошки карактеристики	33
4.1.3	Климатски и микроклиматски карактеристики	33
4.1.4	Демографски карактеристики	34
4.1.5	Стопанство	35
4.1.6	Културно и природно наследство	35
	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	35
4.2	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	38
4.3	Состојба без имплементација на планскиот документ	40
5.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	41
6.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	42
7.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	48
8.	План на мерки за мониторинг на животната средина	58
9.	Нетехничко резиме	60
10.	Прилози	66
11.	Додаток	68
	Користена литература	71

Вовед

По барање на инвеститорите, кои се сопственици на катастарската парцелата КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, од страна на овластеното правно лице Простор ДОО Куманово, се пристапи кон изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, со намена Г4.5- Градби за чување и складиштење на нафта и гас.

Вкупната површина во рамките на планскиот опфат изнесува 7549.35 м².

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

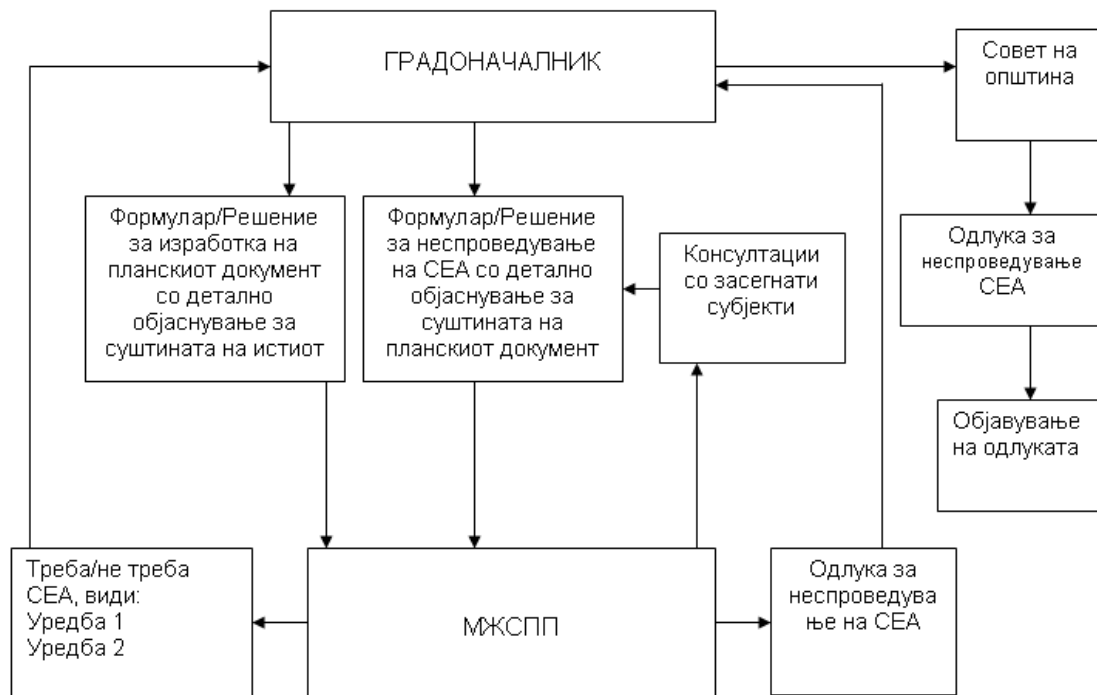
- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- оценка;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата, планот или програмата и

- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, надлежниот орган е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа

основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни делови од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Согласно Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20), член 58, став (6) урбанистички проект вон опфат на урбанистички план може да се изработува за поединечни градби, комплекси на градби и инфраструктури од државно и локално значење вон населени места и вон опфати на урбанистички планови и тоа на земјоделско, шумско и друго земјиште, крајбрежни појаси и други простори за кои не постојат услови и/или економска оправданост за донесување на урбанистички план согласно овој закон, а постои соодветен или некатегоризиран сообраќаен пристап. Урбанистичките проекти вон опфат на урбанистички план се изработуваат врз основа на претходно прибавени услови за планирање на просторот, проектна програма одобрена од надлежниот орган врз ажурирана геодетска подлога на проектниот опфат.

За површината на предметниот проектен опфат нема донесено урбанистичко-планска документација и дадените парцели не припаѓаат во градежен реон, што може да се согледа од добиениот Одговор на барање за издавање потврда за припадност вон градежен реон од страна на Општина Шуто Оризари, Одделение за урбанизам заштита на животна средина и комунални дејности, допис бр. 10-870/2 од 26.09.2022 година.

Предметниот урбанистички проект се изработува врз основа на Услови за планирање на просторот за градби за чување и складиште на нафта и гас на КП 920/1 во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, кои произлегуваат од просторниот план на РМ, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y52022 од ноември 2022 година.

Со решение бр. 10-24/15 од 26.01.2023 година, од градоначалникот на Општина Шуто Оризари, одобрена е Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, со намена Г 4.5-Градби за чување и складиштење на нафта и гас, изработена од овластеното правно лице Простор ДОО Куманово.

Урбанистичкиот проект е изработен согласно:

- Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20),
- Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Со проектниот опфат се опфаќа КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари. Границата се совпаѓа со катастарската парцела КО 920/1 и дел од постоечкиот пристапен пат - макадам на КП 1670, КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

- на западната страна опфатот се протега по западната страна на КП 920/1,
- на северната страна планскиот опфат е дел по осовината на дел од постоечкиот пристапен макадам пат КП 1670, КП3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово и дел од северната страна на КП 920/1,

- на источната страна опфатот се протега по источната страна на КП 920/1,
- на јужна страна опфатот се протега по јужната страна на КП 920/1.

Површината на проектниот опфат во рамките на опишаните граници изнесува $P=7549.35 \text{ m}^2$.

За предметниот проектен опфат не постои посебна планска документација поради што од Агенцијата за просторно планирање се издадени Услови за планирање на просторот за градби за чување и складиште на нафта и гас на КП 920/1 во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари со тех. бр. Y52022 од ноември 2022 година како и Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 2201/2022 од 17.11.2022 година.

Предметниот проектен опфат се наоѓа во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, југозападно од населеното место Горно Оризари на надморска височина од 315 м.

Проектниот опфат се состои од КП 920/1 и дел од постоечкиот пристапен земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

Во рамки на проектниот опфат не постои изградена физичка супраструктура.

Проектниот опфат се наоѓа во непосредна близина на спортскиот аеродром Скопје Стенковец. Добиени се податоци и информации од Агенцијата за цивилно воздухопловство со допис бр. 12-8/1350 од 01.12.2022 година, во кој АЦВ известува дека предметниот опфат е во зоната на аеродромот, на само 59 м основната полетно/слетна патека на аеродромот, во т.н. преодна рамнина за ограничување на препреки. Поради тоа опфатот е на локација каде се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Во прилог на дописот од АЦВ е даден графички приказ на максимално дозволени елевации кои не смее да бидат надминати од било кој објект или надземна структура во рамките на опфатот. Освен тоа, АЦВ бара доколку во опфатот се планира изградба на објекти со елевација над дозволената или изградба/поставување на издвоени антенски столбови или столбови поставени на објекти, оџаци или др. објекти кои би претставувале препреки во воздухопловството да се достави проектната документација до агенцијата, со барање за издавање на согласност со услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Во предметниот опфат не постојат изградени објекти ниту изведена електроенергетска, водоводна, канализациона, гасоводна инфраструктура. Низ него поминува подземан оптички телекомуникациски вод.

Низ опфатот не поминуваат патишта од мрежата на државните патишта, но поминува постоечки пристапен земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

Во рамките на проектниот опфат не се евидентирани градби, поради што е констатирано дека нема градби со режим на заштита на културно наследство.

Со дописот бр. 11-6732/1 од 6.12.2022 година АД МЕПСО Скопје, известува дека предметниот опфат не се пресекува со ЕЕ објекти во нивна сопственост.

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, со допис бр. 10-26/2-676 од 2.12.2022 година известува дека нема евидентирана мрежа во сопственост на ЕВН во рамките на опфатот и дека е потребно да се предвиди површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод. За неа треба да се обезбеди пристап со тешко товарно возило и излез на јавен пат.

Со допис бр. 1302-4192/2 од 01.12.2022 година од ЈП Водовод и канализација - Скопје известува дека не постои нивна хидротехничка инфраструктура во проектниот опфат затоа што истиот не спаѓа во рамките на ГУП за град Скопје, односно се наоѓа надвор од решенијата за водоснабдување и одведување на отпадни води кои се дел од градскиот систем.

Во дописите од Агенцијата за електронски комуникации, бр. 1404-3389/2 од 6.12.2022 година и А1 Македонија ДООЕЛ Скопје, бр. 11-8067/1 од 30.11.2022 известуваат за постоење на подземен оптички кабел.

Од Македонски Телеком АД Скопје е добиен допис со бр. 47655 од 5.12.2022 година, со кој известуваат дека нема постојна МКТ инфраструктура во рамките на проектниот опфат.

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на стопанските активности во Просторниот план на Република Македонија се темели на дефинираните цели на економскиот развој во Националната стратегија на економскиот развој, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Според нивото на развиеноста на стопанската структура, фазата од развојот во која се наоѓа стопанството, степенот на расположливоста на факторите, стопанските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Концепцијата на просторната организација на стопанските дејности се темели на објективните фактори според кои разместувањето се врши на два начина: спонтано, со избор на локација на одделни фирми, претпријатија, капацитети, погони, според одлуките на одделните сопственици или менаџери и програмирано, со изградба според предвидувањата и одлуките на општодржавните органи или на органите во локалната самоуправа.

Со овие две методи на одлучување, просторната организација се остварува, со текот на времето, како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места.

Со спонтаното разместување на стопанските капацитети и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри - полови на развојот како што е градот Скопје со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на

просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично. Во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, географските белези, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Реализацијата на оваа урбанистичка планска документација, ќе биде во функција на развојот на индустријата и стопанството воопшто.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавството од областа на животната средина

преку транспонирање, Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 121/21) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај.

Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на евентуалните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оценка

Специфичните цели на Стратегиската оценка на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;

- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.
Планскиот опфат е усогласен уште со:
- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Националната транспортна стратегија 2018-2030 година

Главните цели на Националната транспортна стратегија се:

- Промоција на економскиот пораст со градење, подобрување, управување и одржување на транспортните услуги, инфраструктурата и мрежи за добивање на максимална ефикасност;
- Промоција на интегрирана и интерконектирана транспортна мрежа која воспоставува ефективни услуги за корисниците, како и активностите и областите во Република Македонија на кои им служи;
- Промоција на социјалниот фактор со поврзување на далечните и неразвиени заедници и зголемување на пристапноста на транспортната мрежа;
- Заштита на животната средина и подобрување на здравството со градење и инвестирање во јавниот транспорт и другите видови ефикасен и постојан транспорт кој ја намалува емисијата и потрошувачката на ресурси и енергија;
- Подобрување на безбедноста на патувањето со намалување на несреќите и подобрување на личната безбедност на пешаците, велосипедистите, возачите, патниците, и
- Подобрување на интеграцијата со олеснување на планирањето и издавањето интегрирани билети за патувањето и овозможувањето на редовна конекција помеѓу различните форми на транспорт.

Програмата за реализација на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија до 2030 година

- Модернизација на постојните и изградба на нови бензински станици.

Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;

- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата..
Планскиот опфат е усогласен уште со:
 - Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
 - Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
 - Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
 - Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај:

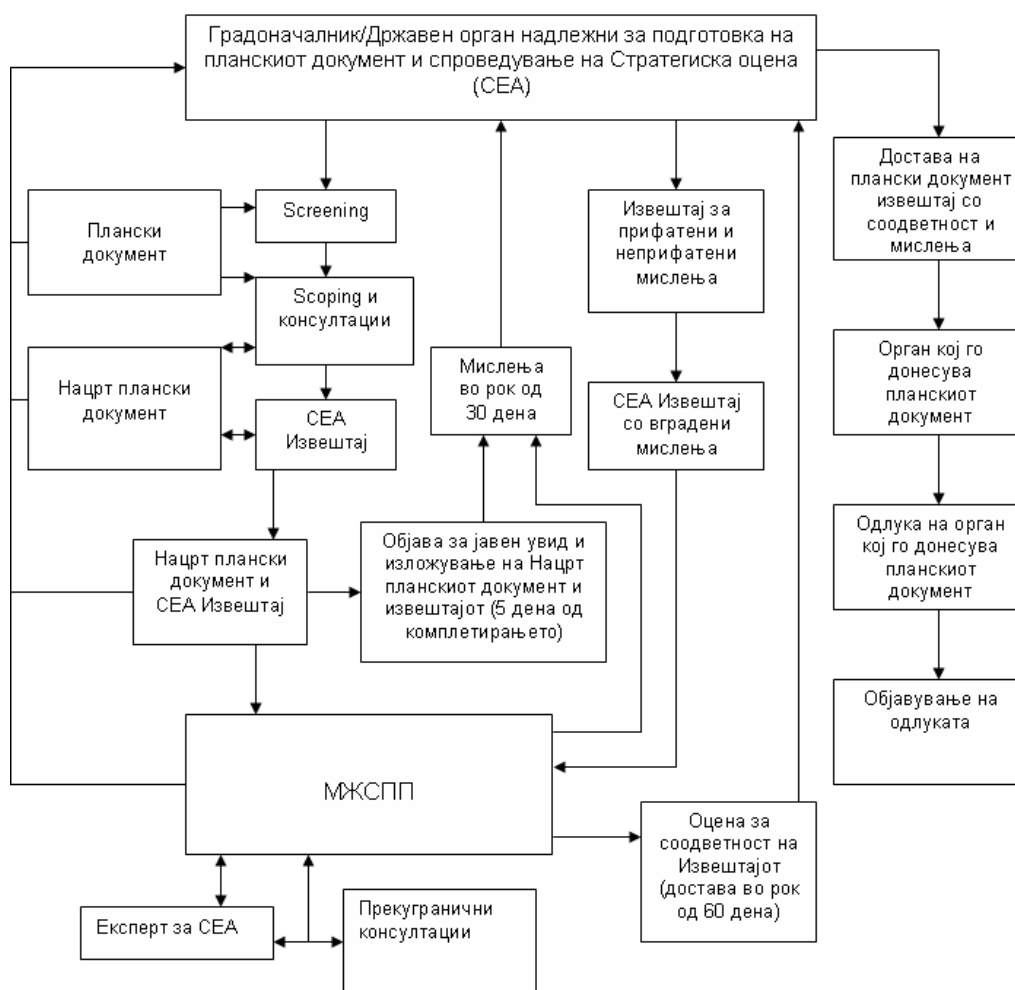
- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

Складот е во функција на зголемување на нивото на функционална и комунална опременост и планско уредување, подобрување на локалната инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Спроведување на постапка за оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина (СЕА)

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари разговор со претставник на изработувачот на планскиот документ за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;

- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на Извештајот користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари, е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);

5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 121/21).

Квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18 и 42/20).

Управување со отпад

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за води

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22).

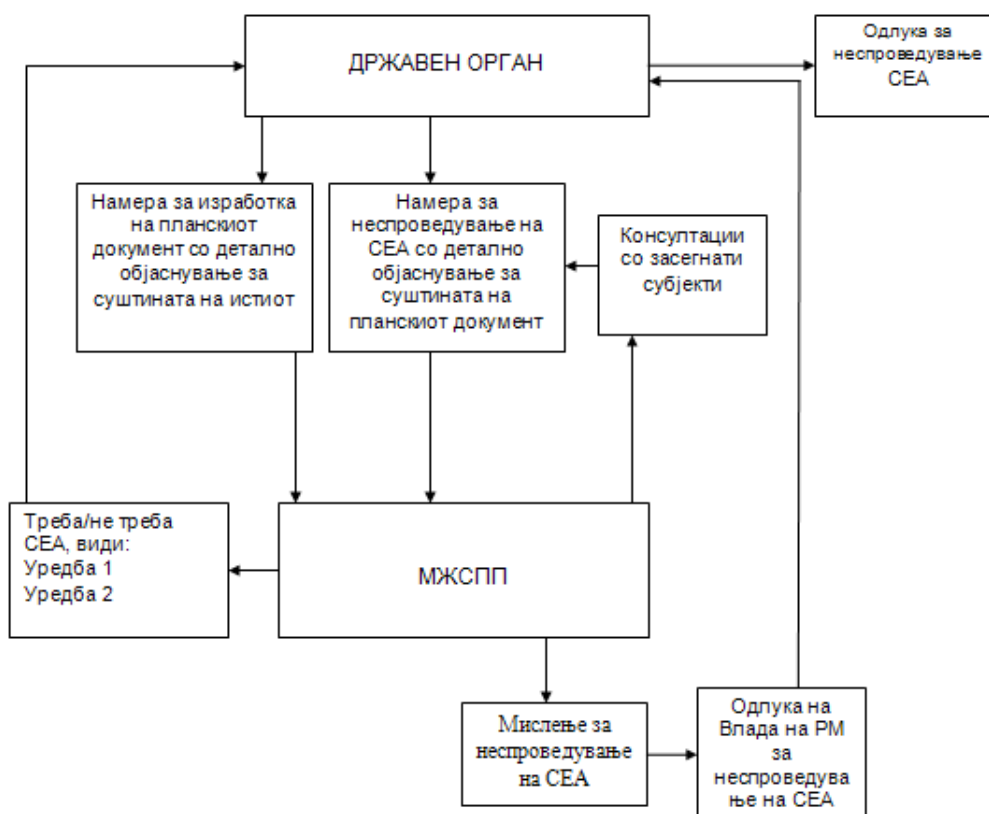
Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за органи на управата ги дефинира одговорностите на Министерството за животна средина и просторно планирање, како што следи:

- Подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- Подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- Воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи имаат обврска за:

- Подготовка на извештајот за СОВЖС;
- Објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- Објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- Подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- Комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и

- Мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

Други министерства и државни институции со одредени надлежности на полето на заштита на животната средина се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Републички Завод за здравствена заштита;
- Министерство за здравство;
- Управа за хидрометеоролошки работи и
- Единиците на локалната самоуправа.

Постои и Парламентарна комисија за животна средина, која соработува со Министерството за животна средина и просторно планирање.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;

- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оценка на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Предметниот урбанистички проект се работи на проектен опфат со површина од 7039,47 м². Урбанистичкиот проект е изработен согласно Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20, 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23). Во рамки на проектниот опфат се оформува една градежна парцела и тоа:

Површина на парцела 7039,47 м²

Површина за градба 2545,59 м²

Бруто развиена површина за градба 3098,02 м²

Градежна парцела 1 е со група на класа на намени:

Г-производство, рударство и индустрија, односно основна класа на намена

Г 4-стоваришта, складови и отпади, поконкретно поединечна намена:

Г4.5-Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Предметниот проектен опфат се наоѓа во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, југозападно од населеното место Горно Оризари на надморска височина од 315 м.

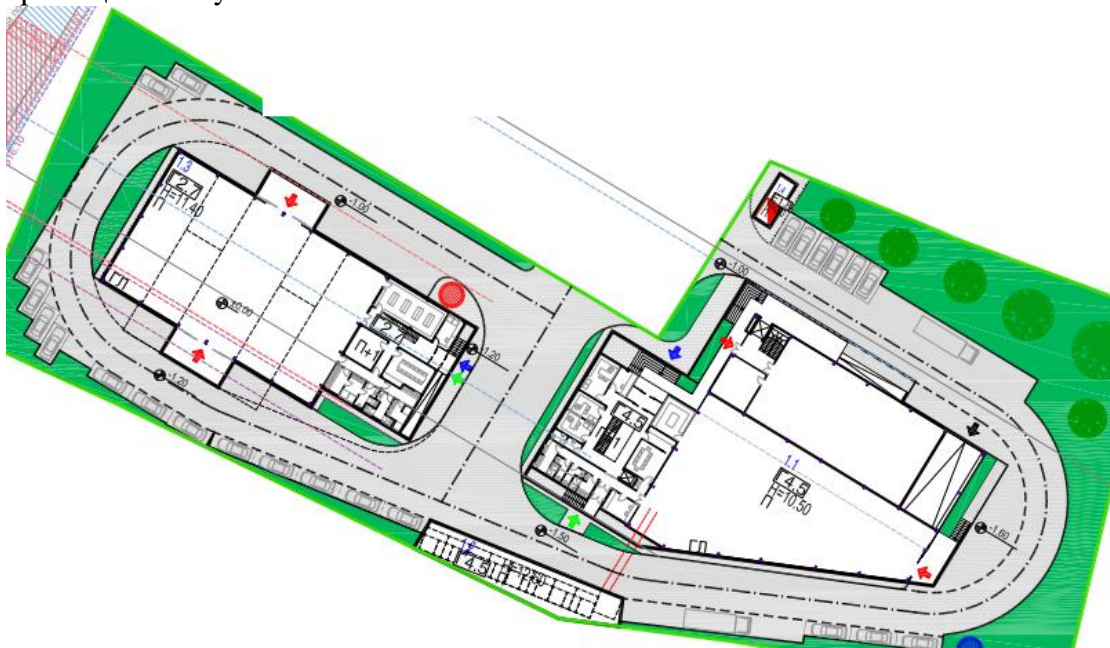
Со проектниот опфат се опфаќа КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари. Границата се совпаѓа со катастарската парцела КО 920/1 и дел од постоечкиот пристапен пат - макадам на КП 1670, КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

- на западната страна опфатот се протега по западната страна на КП 920/1,
- на северната страна планскиот опфат е дел по осовината на дел од постоечкиот пристапен макадам пат КП 1670, КП3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово и дел од северната страна на КП 920/1,
- на источната страна опфатот се протега по источната страна на КП 920/1,
- на јужна страна опфатот се протега по јужната страна на КП 920/1.

Планскиот опфат е дефиниран преку следниве координати на детални точки:

Реден број на точки	Координати		
	Y	X	Z
1	7533037.08	4656915.58	0.00
2	7533038.14	4656926.96	0.00
3	7533052.37	4656959.58	0.00
4	7533123.43	4656916.82	0.00
5	7533137.97	4656939.82	0.00
6	7533154.80	4656932.91	0.00
7	7533172.26	4656926.01	0.00
8	7533187.86	4656920.22	0.00
9	7533175.99	4656870.80	0.00
10	7533157.66	4656873.44	0.00
11	7533145.20	4656875.20	0.00
12	7533132.61	4656877.41	0.00
13	7533110.46	4656880.29	0.00
14	7533065.35	4656902.26	0.00

Површината на проектниот опфат во рамките на опишаните граници изнесува $P=7549.35 \text{ m}^2$.

Графички приказ на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Во рамките на проектниот опфат се формира една градежна парцела и тоа:

Градежна парцела 1 со група на класа на намени:

Г-производство, рударство и индустрија, односно основна класа на намена Г 4-стоваришта склади и отпади

поконкретно поединечна намена:

Г4.5 - Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија.

Нумерички показатели за градбите во градежната парцела 1 и градбите во проектниот опфат.

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО ВО ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА 1		m ²	%
	Г4.5 - Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија	1595.65	22.67
	Г2.7 - Производство на мебел од дрво, метал, пластика	932.79	13.25
	Е1.8 - Инфраструктури за пренос на електрична енергија	17.16	0.24
	Партерно уредување - сообраќајна површина	2792.87	39.67
	Партерно уредување - зеленило	1435.81	20.40
	Партерно уредување - поплочена површина	265.19	3.77
ПОВРШИНА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА 1		7039.47	100%

Број на градежна парцела	Број на градба	Поединечна намена	Површина на градежна парцела (m ²)	Површина за градба (m ²)	Вкупна планирана површина по катови (m ²)	Максимална височина на градба (m)	Катност	Процент на изграденост %	Коефициент на искористеност %	Број на паркинг места	Место на паркирање
1	1.1	Г4.5	7039.47	1461.56	1790.57	4,60/6,70	П/П+1	20.76	0.25	9+1	во парцела
	1.2	Г4.5		134.08	134.08	12,00	П	1.9	0.02	/	во парцела
	1.3	Г2.7		932.79	1156.21	7,80	П/П+1	13.25	0.16	13+1	во парцела
	1.4	Е1.8		17.16	17.16	3,00	П	0.24	0.002	1	во парцела
вкупно			7039.47	2545.59	3098.02			36.16	0.44		

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена ќе биде одредена согласно член 81, член 82 и член 83 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Број на градба	Поединечна намена	Површина за градба (m ²)	Вкупна планирана површина по катови (m ²)	Катност	Процент на застапеност на намена %	
1.1	Г4.5- основна намена	1461.56	1790.57	П/П+1	57.80	вкупно основна намена : 62.13%
1.2	Г4.5- основна намена	134.08	134.08	П	4.33	
1.3	Г2.7- компатибилна нам.	932.79	1156.21	П/П+1	37.32	вкупно компатибилна намена :37.87%
1.4	Е1.8- компатибилна нам.	17.16	17.16	П	0.55	
вкупно		7039.47	2545.59		100 %	100%

Компатибилната намена која е присутна на Градежна парцела 1 е:
 Г 2.7 - Производство на мебел од дрво, метал, пластика и
 Е1.8 - Инфраструктура за пренос на електрична енергија-трафостаница.

Од приложената табела се гледа дека основната намена Г4.5 - Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија во рамките на Градежна парцела 1 е застапена со 62,13%, додека компатибилните намени Г 2.7 - Производство на мебел од дрво, метал, пластика е застапена со 37,32%, Е1.8 Инфраструктура за пренос на електрична енергија трафостаница со 0,55% или вкупно за компатибилните намени 37,32% од вкупно планираната површина за градба на Градежна парцела 1.

Процентот на озеленетост согласно Законот за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18), член 20 и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23) член 171, треба да изнесува минимум 20% од градежната парцела. Во конкретниот случај обезбедено е 20,40% или 1435,81 m².

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

Сообраќаен план

Предметниот проектен опфат се наоѓа во непосредна близина на спортскиот аеродром Скопје - Стенковец, поради што се побарани податоци и информации од Агенцијата за цивилно воздухопловство. Со допис бр. 12-8/1350 од 1.12.2022 година, АЦВ известува дека предметниот опфат се наоѓа во зона на аеродромот, поточно на само 59 м од полетно/слетната патека на аеродромот, во т.н. преодна рамнина за ограничување на препреки во рамките на која се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Низ опфатот не поминуваат патишта од мрежата на државните патишта. Пристапот до катастарската парцела 920/1, КО Горно и Долно Оризари е преку постоечкиот земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово, кој во рамките на проектниот опфат е со променлив профил од 6,7-10 м.

Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела согласно член 134, став 1 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Водоснабдителна мрежа

Со допис бр. 1302-4192/2 од 1.12.2022 година од ЈП Водовод и канализација - Скопје известува дека не постои нивна хидротехничка инфраструктура во проектниот опфат затоа што истиот не спаѓа во рамките на ГУП за град Скопје, односно се наоѓа надвор од решенијата за водоснабдување и одведување на отпадни води ки се дел од градскиот систем. Водоснабдувањето ќе биде преку бунари и планиран приклучок до објект. Бушењето и испитувањето на издашноста на истите ќе бидат дел од Основните проекти и добивање согласности во согласност со Законот за градење на РМ („Сл. Весник на РМ” бр. 79/13, 135/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132//16, 35/18, 64/18 и 168/18).

Фекална и атмосферска канализација

Фекална канализациона мрежа не постои и ќе се решава со водонепропусна септичка јама. Истата ќе биде дел од Основните проекти и добивање согласности во согласност со Законот за градење на РМ (Сл. Весник бр. 79/13, 135/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132//16, 35/18, 64/18 и 168/18).

Атмосферска канализациона мрежа не постои и затоа за еден дел од атмосферските води ќе треба да се предвиди попивателен бунар.

Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталација

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, со допис бр. 10-26/2-676 од 2.12.2022 година известува дека нема евидентирана мрежа во сопственост на ЕВН во рамките на опфатот и дека е потребно да се предвиди површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод. За неа треба да се обезбеди пристап со тешко товарно возило и излез на јавен пат. Во рамките на опфатот е предвидена површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод.

Во дописите од Агенцијата за електронски комуникации, бр. 1404-3389/2 од 6.12.2022 година и А1 Македонија ДООЕЛ, Скопје, бр. 11-8067/1 од 30.11.2022 година известуваат за постоење на подземен оптички кабел.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Шуто Оризари почнува да се развива кон крајот на 1963 година, почетокот на 1964 година, со населување на првите жители, претежно Роми. Името потекнува од зборот шуто што во превод значи неплодно. Со постепено обликување на населбата, Општината Шуто Оризари почнува да добива изглед на урбанизирано приградско соседство. Со тек на време населбата се здобива со свои административни и културни институции. Во 1996 година Шуто Оризари заедно со двете села околу него - Горно и Долно Оризари, формираат самостојна административна единица - општина Шуто Оризари. Општина Шуто Оризари е првата општина во светот со мнозинско ромско население.

Патната мрежа во Општина Шуто Оризари има вкупна должина од 33 км, од кои најголемиот дел ја сочинуваат уличната мрежа во урбанизираните населени места, а мал дел отпаѓаат на патиштата што ги поврзуваат населените места во рамки на општината.

Патната мрежа не е во добра состојба, освен главните улици и потребно е асфалтирање на постојните улици и изградба на нови, особено во деловите на општината во кои нема асфалт.

Градскиот и приградскиот сообраќај во општината е организиран од страна на јавното сообраќајно претпријатие ЈСП и приватни превозници и со повеќе автобуски линии. Општината е добро поврзана со центарот на градот и со другите населени места.

Оддалеченоста од центарот на општината до меѓуградскиот автобуски и железничкиот сообраќај е 7 км. Преку Транспортниот центар, општината Шуто Оризари е поврзана со сите со сите други градски населби во Скопје и приградските населби и села во Скопскиот регион.

Меѓуградскиот сообраќај е регулиран со автобуски превоз до сите поголеми места во државата, како и надвор од неа, со главните центри во околните држави, Софија, Белград, Солун. Од Скопската меѓународна автобуска станица, има директни редовни автобуски линии до повеќе градови во Хрватска, Словенија, Швајцарија, Австрија, Италија, Германија, Турција и други земји.

4.1.1 Геолошки карактеристики

Од геолошки аспект, теренот е претставен со квартални седименти претставени од Пролувијални седименти кои имаат широко распространување во ободните делови на Скопската котлина. Пролувијалниот материјал е слабо обработен, составен од грубо кластични парчиња од различни карпи помешани со глиновито-песоклива компонента. Тие се одликуваат со добри физичко-механички карактеристики.

Според инженерско-геолошките карактеристики овие карпести маси припаѓаат во групата на неврзани карпести маси во делот на песочите и чакалите и слабо збиени карпести маси во делот на

прашинесто-глиновитите материјали. Тие се релативно хомогени физчко-механички карактеристики и според Градежните норми Г.Н. 200, припаѓаат во III и IV категорија.

Според инженерско-геолошките услови на теренот, според стабилноста, е категоризиран како претежно нестабилен каде се можни појави на сите деформации на природни услови или при делувањето на човекот.

4.1.2 Хидролошки карактеристики

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивното искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите на вода за населението, земјоделството, индустријата и заштита на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од *присушните води* што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзиното искористување.

За подмирување на потребите од вода најзначајни се површинските води бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Со цел точно да се согледаат расположивите и потребните количини на вода во Републиката согласно Просторниот план на Р. Македонија во сливовите на реките Вардар, Струмица и Црн Дрим дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП Полог, Скопје, Треска, Пчиња, Среден Вардар, Горна Брегалница, Средна и Долна Брегалница, Пелагонија, Средна и Долна Црна, Долен Вардар, Дојран, Струмичко - Радовишко, Преспа, Охридско - Струшко и Дебар.

Опфатот се наоѓа во ВП Скопје кое го опфаќа сливот на реката Вардар, од водомерниот профил Радушa до вливот на река Пчиња во р. Вардар. На ова ВП припаѓаат сливовите на Маркова Река, Кадина Река, Лепенец и Серава.

4.1.3 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Подрачјето на регионот се карактеризира со умерено континентална средоземна клима. Тука се судруваат континенталната клима од север и медитеранската од југ, чие влијание е слабо. Основни карактеристики се остри и влажни зими и суви и жешки лета.

Температурите на воздухот се минимални во јануари, а максимални во јули. Вкупните просечни годишни врнежи се движат околу 504 мм со максимум во ноември и мај. Сушниот период трае од јули до септември со честа појава на сушни периоди подолги од 60 дена. Просечен број на ведри денови во текот на годината има 86, облачни денови 184, тмурни денови 95. Релативната влажност изнесува 70%.

Ова подрачје е под влијание на континентална средоземна клима. Тука се судруваат континенталната клима од север и медитеранската од

југ, чие влијание е ослабено. Основни карактеристики се остри и влажни зими како и суви и жешки лета.

Теренот е изложен на западниот W и западно југозападниот WSW ветар. Со најголема честина е западниот ветар од 180ф и со брзина од 2,6 м/сек, па западно југозападниот WSW ветар со честина од 123‰ и со брзина од 2,7 м/сек, северозападниот NW 120‰ и брзина од 4,2 м/сек, западно северозападниот WNW 112‰ и брзина од 3,0 м/сек, источен југоисточен ESE 84‰ и брзина од 2,8 м/сек, север северозапад NNW 80‰ и брзина од 3,7 м/сек, југоисточен 62‰ и брзина од 2,2 м/сек и источниот со честина од 41‰ и брзина од 2,8 м/сек. Другите правци се со помала честина, а најмала е тишината со 7‰. Температурите на воздухот се со идентични вредности како во целото Скопско Поле, минимални се во јануари, а максимални во јули со тоа што поради поголемата проветреност маглите се појавуваат просечно околу 22 денови и се карактеристични утринските мразеви до крајот на април. Просечниот атмосферски притисок на годишно ниво изнесува 981,4hPa. Вкупните просечни годишни врнежи се движат околу 446,4 мм со максимум во ноември мај и јуни. Сушниот период трае од јули до септември со честа појава на сушни периоди подолги од 60 дена. Просечен број на ведрни денови во текот на годината има 83, а тмурни денови 91. Релативната влажност на воздухот изнесува 67%.

Просечна годишна температура изнесува 12,70°C, просечната годишна максимална температура 18,10°C, а минималната 7,10°C. Апсолутно максимална температура е измерена на 24-07-2007 година и изнесувала 43,40°C, а апсолутно минимална температура изнесувала - 210°C на 13.01.1985 година.

4.1.4 Демографски карактеристики

Општина Шуто Оризари е првата општина во светот со мнозинско ромско население. Според последниот попис на населението од 2021 година има вкупно 27.711 жители, од кои 1.985 или 7,2% е нерезидентно население. Резидентната население бележи пораст, за разлика од нерезидентното, кое опаѓа во периодот помеѓу двата пописи. Во 2002 година бројот на резидентно население изнесувал 22.017, а во 2021 година се зголемил за 3.709 жители, што претставува зголемување за 16,8%.

Истовремено бројот на нерезидентно население е намален за 1.985 жители, односно за 9%.

Од вкупниот број население, од кои половина (12.958) се мажи, а половина (12.768) жени, најголем број, односно 43,8% се Роми, 34,3% се Албанци, 3,5% се Македонци и 0,3% се Турци.

Вкупниот број на население во општината постојано се зголемува како резултат на постојан прилив на жители од други општини, особено во последните 5 години. Според пописот од 2002 година, бројот на населението во општина Шуто Оризари изнесува 22.017 жители. Споредено со бројот на жители во 2021 година кој изнесува 25.726, претставува зголемување за 3.709 жители, односно 16,8%, во однос на бројот на попишаните жители во 2002 година.

4.1.5 Стопанство

Во општина Шуто Оризари, во 2021 година функционираат вкупно 239 претпријатија, од кои повеќе од две третини, 177 се микро претпријатија, 60 претпријатија се мали, а има само по едно средно и големо претпријатие. Структурата на претпријатијата по големина е исклучително неповолна, доколку општината се гледа изолирано од другите градски општини во градот Скопје.

Во периодот од 2010 година до 2021 година, вкупниот број на претпријатија во општина Шуто Оризари е намален за 56, односно за 19%, и тоа, од 295 во 2010, на 239 претпријатија во 2021 година. Карактеристично е раситнување на малите претпријатија за сметка на микро претпријатија. Од анализата на бројот на претпријатија во периодот 2010 - 2021 година, може да се забележи дека структурата на претпријатијата по големина е изменета токму кај овие две категории. Учеството во вкупниот број на мали претпријатија е намалено од 42% во 2010 година на 25% во 2021 година, додека учеството на микро претпријатијата од 57% се зголемило на 74%. Истовремено се намалил бројот на големи претпријатија од 2 во 2010 година, на 1 во 2021 година, додека бројот на средни претпријатија останал ист, односно 1 претпријатие.

За општината е многу важно да се задржи бројот на мали претпријатија и да се зголемува бројот на средни и големи претпријатија, бидејќи тие се двигатели на економскиот развој, апсорбирајќи поголема работа сила и го поттикнуваат развојот на микро и малите претпријатија, вклучувајќи ги во синцирот на набавки.

4.1.6 Природно и културно наследство

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04) на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Во граници на проектниот опфат нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти

воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Квалитетот на воздухот

Главен извор на загадување е индустријата која во екосистемот емитува, гасови, пари, чад магла, прашина и аеросоли. Загадувањето на воздухот најповеќе е резултат на преработка на сулфидни концентрации на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањата на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оази и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот, особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Во општината не се вршат мерења на загаденоста на воздухот, бидејќи во општината нема тешка загадувачка индустрија. Иако не постојат мерења за квалитетот на воздухот се смета дека дисперзијата на полутанти е од другата страна на границата-Косово/Генерал Јанкович каде се наоѓа фабриката за производство на цемент. Загревањето на повеќето од жителите се врши со дрва, што претставува можен извор на загадување на воздухот. Овој вид на загадување е занемарлив, ако се земе во предвид конфигурацијата на теренот и фактот што загревањето се врши сезонски.

Вода

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Хидрогеографската мрежа на овој реон ја претставува сливното подрачје на реката Лепенец. Реката Лепенец претставува лева притока на реката Вардар. На оддалеченост од 5 км од границата со Р. Србија се наоѓа мерна станица за мониторинг на квалитетот на водата на овој реципиент.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП Полог, Скопје, Треска, Пчиња, Среден Вардар, Горна Брегалница, Средна и

Долна Брегалница, Пелагонија, Средна и Долна Црна, Долен Вардар, Дојран, Струмичко Радовишко, Охридско - Струшко и Дебарско.

Овој опфат припаѓа на Водостопанското подрачје (ВП) Скопје, кое го опфаќа сливот на реката Вардар од водомерниот профил Радушa до вливот на реката Пчиња, потоа сливовите на десните притоки Маркова и Кадина Река и на левите притоки Лепенец и Серава. На ова ВП не припаѓа сливот на реката Треска.

Во Републиката се регистрирани вкупно 4.414 извори од кои со издашност над 100 л/сек регистрирани се 58. Во ВП Скопје регистрирани се вкупно 18 извори, од кои најзначаен е изворот Рашче со регистрирана штедрост поголема и од 6,0 м³/сек.

Подземните води - аквифери формирани се главно во котлините и нивната издашност зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода, но за нивно целосно искористување потребни се дополнителни истражувања со што би се дефинирале капацитетот и можностите за експлоатација.

За искористување на постојниот хидролошки потенцијал во ВП Скопје во наредниот период се предвидува изградба на акумулациите Палиград и Гумлево на Кадина Река и Бразда на Кучевишка Река.

Отпад

Отпадните материи кој настануваат од домаќинствата, населбите, индустријата и други објекти се одведуваат од епидемиолошки и естетски причини. Отпадните материи настануваат од човекот и се производ на неговите физиолошки функции на животните и растенијата. Има неколку поделби на отпадните материи тоа се:

- Животни активности на луѓето - комунален отпад;
- Отпад од рударско-металуршките и енергетски капацитети-техноген отпад;
- Отпад од индустријата (преработувачки капацитети) и капацитети на органска и неорганска технологија - индустриски отпад;
- Отпадот што се создава со изведување на градежни, индустриски, преработувачки и занаетчиски работи кои немаат својство на комунален цврст и технолошки отпад и тоа: градежен отпаден материјал, земја, згура, кал (инертна или нештетна), камења, керамички крш, санитарни уреди и сл. - градежен отпад;
- Отпад од здравствените установи - медицински отпад (посебен отпад);
- Радиоактивен отпад.

Према агрегатна состојба се делат на:

- Течни (фекалии на луѓе, од бањи, кујни, гаражи, индустриски отпадни води, атмосферски отпадни води);
- Цврсти (отпадоци од населбите и индустријата во тврда состојба, хартија, стакло, метал, порцелан, прашина, пепел). По состав, цврстите отпадоци се состојат од: состојки кои ферментираат (органски состојки кои брзо се распаѓаат: отпадоци од преработена и непреработена храна, коски, изумрени животни и сл); минерални

состојки (органиски и неорганиски) кои се разградуваат многу споро: керамика, стакло, пластика и др.

Растителен и животински свет

Постоечкиот плански опфат се наоѓа на локација каде се присутни мал број на растителни видови и истите немаат значителна важност.

Бучава

Проблемот на бучава во регионот на општина Шуто Оризари досега не е анализиран и истражуван. Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана врз здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Шуто Оризари и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Шуто Оризари со што се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од зголемен сообраќај	x
	Користење на огревно дрво за затоплување	x
Вода	Испуштање на санитарни води без претходен третман	x
	Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
	Непостоење депонија за отпад штетен по здравјето на луѓето	x
Почва	Загадување на почвата со хемиски средства	x
	Диви депонии на територијата	x
Предел	Узурпација и деградација на просторот	x
	Недоволна застапеност на паркови и зелени површини во урбаната средина на општината	x
Население	Ниска еколошка свест кај граѓаните во општината	x
	Невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Непостоење стратегија за искористување на алтернативни извори на енергија	x
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планската активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај, доколку Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари не се спроведе се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и постоење на диви депонии;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција кон поголемите градови;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Реализацијата на овој Плански документ е од фундаментално значење и претставува основа за негово економско оживување.

Секако, особено значајно е за изготвување на стратешка оцена, што е и вообичаена постапка да се изанализира опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала онаква каква што е. Во таквиот случај реално е да се очекува да не се промени фактичката состојба, односно да продолжат трендовите на уште поголема пасивизација на анализираниот плански регион.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Отварање нови работни места;
- Либерализација на пазарот со нафтени деривати;
- Предвидената содржина ќе овозможи зголемен степен на урбанизација со максимално искористување на просторот, остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Планот се покажува како соодветен бидејќи се наоѓа во близина на пат и секоја друга намена би била несоодветна.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина овозможува развој на овој и поширокиот простор кој ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Ваквите појави кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари, може да се анализираат од негативен аспект, како и од аспект на перспективни, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратедиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидената содржина од планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграција на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени за изградба надвор од зоната на домување и индивидуалните станбени објекти не се очекува да се предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Можни влијанија би имало при изградба на опфатот, но тоа ќе биде само

во период на изградбата за што ќе се предвидат посебни мерки во Студијата за оценка на влијание врз животната средина или елаборатите за животна средина.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина;
- Неправилно постапување со отпадот од расчистувањето на теренот во подготвителните активности.

Поради транспортот на градежен материјал, работната сила, како и бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај која може да се покачи, но само во периодот на градежната фаза. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат поради изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината и пошироко во стимулирање на економските активности, зголемување на стапката на економскиот раст, зголемување на доходот по глава на жител, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура, подобрување на инфраструктурата и уреденост на просторот и зголемување на квалитетот на живеењето.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух.

Според класата на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за чист воздух, што е и законска обврска.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени. Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со планираното заштитно зеленило. Предвиденото планско решение со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу самиот комплекс ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Во функционалната фаза се очекува зголемено ниво на бучава од работните активности како од зголемениот број на возила кои ќе гравитираат во овој локалитет.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

Во планската задача за реализацијата на планскиот опфат не се предвидени дејности кој ќе продуцираат постојани извори на вибрации, освен во периодот на изградба на објектите и инфраструктурата.

Влијание врз квалитетот на водите

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и отпадните води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште.

При функционирањето на објектите квалитетот на површинските и подземните води може да биде нарушен од евентуално неправилно управување со отпадот, неправилното ракување и складирање на суровините.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот се предвидени мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во комплексот. Комунален отпад може да се појави доколку работниците кои работат не го отстранат.

Евентуални влијанија врз почвата може да се очекуваат во случај на несоодветно управување и ракување со суровините за работа и отпадните води. Во планската документација се предвидени активности за правилно управување со отпадните води.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

Влијание врз културното наследство

На самиот планскиот опфат не се очекуваат негативни влијанија на културното наследство, со оглед дека не се евидентирани археолошки или културни споменици.

Според законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Имплементацијата на ваквите плански решенија може да предизвикаат одредени влијанија врз флората и фауната, заради деградирање на живеалиштата. Голем број на активности кои би се одвивале со реализацијата на планскиот опфат може да предизвикаат нарушување на биолошката рамнотежа во областите каде што тие се одвиваат и да имаат директно или индиректно влијание. Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материи и сл.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија

(„Сл. Весник на РМ” бр. 39/04) на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Поцелосна анализа од сите аспекти на евентуалните влијанија врз биодиверзитетот ќе бидат предмет на посебни студии или елаборати согласно Законот.

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во планскиот опфат и пошироко.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

При реализација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари, за очекување е генерирање на отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот соодветно да се собира и превзема. Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот и милта од несоодветното сервисирање на септичката јама.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијанија од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

Како можни предизвикувачи на несреќи и хаварии во планскиот опфат се транспортот на горивата, нивното преточување и складирање.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што ќе се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Во зоната на бунарот се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад,

испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Бидејќи водоснабдувањето со вода се врши од подземен бунар, потребно е да се направат испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на воздухот, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од евентуалните влијанија врз животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Согласно член 76 од Законот за воздухопловство, заради одржување на безбедноста на воздушниот сообраќај максималната височина на било кој објект или надземна структура во рамки на опфатот да не ги надминува максимално дозволените елевации дефинирани референтната кота/апсолутна кота 318,00 (кота на полетната писта) од која произлегуваат сите други дозволените максимални висини.

Поради овие ограничувања:

- Објектот 1.1 е проектиран со кос кров да може да ги задоволи овие барања заради безбедност на воздушниот сообраќај. Најголема дозволена височина на градењето е 10,50 м, додека за:
- Објект 1.2 максималната височина за градење е 12,60 м.
- Објект 1.3 максималната височина за градење е 11,40 м.
- Објект 1.4 максималната височина за градење е 3,00 м.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и во текот на евентуални градежни постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки дадени во сите фази на планирање и изведба на проектите ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување) организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи и др.

Со доследно спроведување на планот можноста за загрозување на човековото здравје ќе биде сведена на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина и за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите објекти кои испуштаат штетни материи да користат уреди за пречистување.

Според направената идентификација и класификација на изворите на емисии при производствениот процес на секаков вид на мебел во објектот ќе се емитираат емисии на суспендирани честички кои ги генерираат машините при производство.

За зафаќање на дрвна пилевина при производниот процес треба да биде изведен ситем од цевки кои што се одведуваат во надворешниот дел од производната хала и се зафаќаат во платнени џамбо вреќи.

Заштитата на квалитетот на атмосферата треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Примена на соодветни техничко-технолошки мерки;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Подобрување на состојбата со зелените површини со правилен распоред на зеленило. Овој плански опфат нема негативно да влијае врз амбиенталниот воздух;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс за загревање на објектите;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- Употребата на еколошките горива кои моментално се воведуваат во малопродажба со нафтени деривати драстично ќе допринесе за намалување на евентуалните влијанија по животната средина.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа. За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на незагадувачки дејности, современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори

на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на планскиот опфат.

- Мерки за намалување на бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на евентуална бучава треба да се решава со обезбедување на заштитни зелени појаси или формирање на зелени коридори.

Во склоп на подобрување на условите за работа и престој еден од битните фактори е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно окружување.

При одвивање на производствениот процес на секаков вид на мебел, не се очекува надминување на толерантните граници на бучава, бидејќи машините кои ќе се користат ќе бидат сместени внатре во објектот, со што значително е намалено влијанието на бучавата кон околината и животната средина.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите да се спроведат.

- Мерки за заштита од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика вибрации поради што во оваа фаза нема да се воведат некои посебни мерки за заштита од вибрации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Во смисол на заштита на површинските и подземните води потребно е водонепропусна канализација за одводнување на отпадните води.

Заштита на проточните и подземните води има приоритет и со соодветно техничко технолошки зафати (изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадни води, редовна контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет и др.);

Потребните количини на санитарна вода ќе бидат обезбедени од бунар.

Отпадните води ќе се зафаќаат во водонепропусна септичка јама во рамки на градежната парцела.

Имајќи во предвид дека со планот е дефинирана канализациона комунална инфраструктура има гаранции дека подземните и површинските води ќе бидат заштитени од загадување.

Собирањето и депонирањето на отпадните материи да се одлагаат во најблиската санитарна депонија во договор со лиценциран постапувач.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа во договор со лиценциран постапувач ќе се врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- собирањето на отпадните води да се врши редовно;
- потенцијално замастените води во кругот на работните зони, кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти каде ќе се изврши нивен третман;
- милта од тажниците, преку предвиден и одреден временски интервал да се изнесе и да се постапи согласно Глава V од Законот за управување со отпад.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето на објектите.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Што се однесува до изработката на планот заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесе за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл.

Доколку при изработка при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;

- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Планската реализација со обезбедување на заштитни појаси со високо и ниско зеленило само ќе го надополни пределот во позитивна смисла. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во граници на проектниот опфат нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот.

- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Во текот на производниот процес ќе се создава отпад од парченца од дрво, иверица, медианпан, па се до најфина прашина пилевина која што треба да се собира во вреќи и предава по Договор со овластена компанија. Создадениот отпад од пилевина, фина дрвна прашина како и мали парчиња се собираат на одредено место на локацијата во платнени вреќи.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвата и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во функционалната фаза.

- Мерки за заштити и спасување

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се основани.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија.

- Мерки за заштити од пожар

Во објектите предвидени со планот во смисла на мерки на заштита од пожар, одреден број лица вршат некоја дејност редовно или времено и во кои можат да престојуваат подолго или пократко време и други лица како на пример посетители и други.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18), мерките и активностите за заштита на животот и имотот на луѓето од пожари, опфаќаат отстранување на причините за настанување на пожари, откривање, спречување на ширење и гасење на пожари, утврдување на причините за настанување на пожар, како и давање на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожар.

Поради тоа, предвидени се следните плански мерки за заштита од пожар:

- Објектите во рамките на урбаниот опфат да се предвидени со огноотпорни материјали;
- При планирањето да се води сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу објектите;
- Сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето;
- Сообраќајниците да се со доволна ширина, а потребно е да се изведат со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила;
- Должината на разделниот појас (оддалеченоста на складот од сообраќајницата) зависи од класата на патот;
- Растојанието од пресечната точка на работ на разделниот појас и оската на пристапната сообраќајница до најблискиот резервоар на складот е минимум 10 м, а кога постои одвоен дел за товарни возила - минимум 25м до најблиското место за точење;
- При планирање на хидрантската мрежа потребно е да е обезбедено доволно количина на вода за гасење на пожари;
- Потребно е секој работник за време на работењето стриктно да го почитува востановениот работен процес и при напуштањето на работното место треба да води грижа за редот и чистотата на работното место;
- Сите отпадоци, посебно горливите треба да се отстрануваат од просториите на објектите и да се собираат во метални затворени кошници кои задолжително треба да се празнат секој ден по завршувањето на работната смена;
- Запаливите течности можат да се сместуваат и чуваат исклучително во садови изградени за таа намена;
- Преточување на запаливи течности и гасови можат да вршат само стручни лица и со средства посебно определени за таа намена;
- Поголема количина запаливи течности можат да се чуваат според пропишани норми само во за тоа, посебно изградените складишни резервоари;
- Отпадните запаливи течности не смеат да се испуштаат во канализационата мрежа;
- Сите излези и премини мора да бидат секогаш и во секое време слободни за непречено поминување. Попречување на овие места е забрането;

- Електричните инсталации и уреди во сите делови на складот мора да бидат изведени според техничките прописи. Во случаи на настанување грешки (дефекти) на електричните инсталации и уреди, поправка можат да вршат само лица со соодветна квалификација и стручна оспособеност;
- Пристапните патишта околу објектот и резервоарите, во секое време треба да бидат проодни за непречен пристап на противпожарната техника, во случај на потреба;
- Работа со направа за сечење, заварување и лепење може да се врши откако претходно ќе се извршат подготовки и обезбедување на работното место за извршување на таков вид работа;
- Периодичните прегледи и испитувања на јакострујните електрични инсталации, громобранската инсталација, сигурносните уреди од машинските инсталации и сите други сигурносни уреди и инсталации да се вршат според техничките прописи и правилата усвоени со правилата на техничката практика;
- При настанување пожар треба да се постапи според упатствата за дејствување, односно да дејствува надлежните органи или да се повика противпожарните единици, а до нивното доаѓање да се зачуваат мирот и присебноста и да се преземат мерки за локализирање на пожарот, спасување на загрозените лица, за изнесување на експлозивни и на други опасни материи;
- Уредите, опремата и средствата за гаснење на пожари мора секогаш да се исправни за да можат во случаи на потреба, брзо и ефикасно да се употребат;
- Направите за гаснење пожари не смеат да се употребуваат за други потреби освен за гаснење пожари, за обука и за евентуални други елементарни непогоди, а на нив треба да стои упатство за употреба и ракување;
- Во сите простории на објектите, апаратите за гаснење пожари мора да бидат поставени на воочливи и лесно пристапни места, најчесто до влезно-излезните врати;
- Секој работник мора да биде запознат со опасностите од пожар и мерките за заштита од пожар и мора да е обучен за употреба на противпожарните апарати, хидрантите и да ракува со другите уреди кои се користат за гаснење пожари.

Во однос на заштитата од пожари потребно е со проектите да се реши громобранската инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита и спасување, Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Во однос на заштитата од пожари при изработката на Основниот проект ќе се реши и громобранската инсталација со цел да нема појави на зголемено пожарно оптоварување.

Согласно Правилникот за изградба на станици за снабдување со горива на моторни возила и складирање и преточување на горивата (Сл.

лист на СФРЈ бр. 27/71 и бр. 29/71) издвоени се три зони за заштита од пожар и експлозии и зони на опасност:

- I Зона, ја опфаќа внатрешноста на резервоарот и окното во кое се сместени приклучоци за полнење;
- II Зона, го зафаќа просторот околу окното со радиус од 3 м и висина од 1м над теренот и просторот околу автоматот за точење на гориво со радиус од 2,5м и височина од 1м над теренот;
- III Зона, го опфаќа просторот над околниот терен со широчина од 5м мерено хоризонтално од работ на зоната II и висина 0,5м мерено од почвата.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот.

Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 7° по МКС.

Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа треба да обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум;
- брза санација на последиците.

- Мерки за заштита од технолошкие катастрофи

Под технички катастрофи се подразбираат пожари, експлозии, контаминација на воздухот и водата, хемиски загадувања и други несреќи и други причини кои можат да доведат до масовни несреќи, губитоци на човечки животи и материјални богатства.

По однос на заштита од технолошки катастрофи треба да се превземат сите мерки за заштита со изработка на проектна документација и изготвување на соодветни елаборати за заштита.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот и негова селекција;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозувани потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Реализацијата на оваа урбанистичка планска документација ќе биде во функција на развојот на индустријата и стопанството воопшто.

Согласно Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20), член 58, став (б) урбанистички проект вон опфат на урбанистички план може да се изработува за поединечни градби, комплекси на градби и инфраструктури од државно и локално значење вон населени места и вон опфати на урбанистички планови и тоа на земјоделско, шумско и друго земјиште, крајбрежни појаси и други простори за кои не постојат услови и/или економска оправданост за донесување на урбанистички план согласно овој закон, а постои соодветен или некатегоризиран сообраќаен пристап. Урбанистичките проекти вон опфат на урбанистички план се изработуваат врз основа на претходно прибавени услови за планирање на просторот, проектна програма одобрена од надлежниот орган врз ажурирана геодетска подлога на проектниот опфат.

За површината на предметниот проектен опфат нема донесено урбанистичко-планска документација и дадените парцели не припаѓаат во градежен реон, што може да се согледа од добиениот Одговор на барање за издавање потврда за припадност вон градежен реон од страна на Општина Шуто Оризари, Одделение за урбанизам заштита на животна средина и комунални дејности, допис бр. 10-870/2 од 26.09.2022 година.

Предметниот урбанистички проект се изработува врз основа на Услови за планирање на просторот за градби за чување и складиште на нафта и гас на КП 920/1 во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, кои произлегуваат од просторниот план на РМ, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y52022 од ноември 2022 година.

Со решение бр. 10-24/15 од 26.01.2023 година, од градоначалникот на Општина Шуто Оризари, одобрена е Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, со намена Г 4.5-Градби за чување и складиштење на нафта и гас, изработена од овластеното правно лице Простор ДОО Куманово.

Урбанистичкиот проект е изработен согласно:

- Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20),
- Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Со проектниот опфат се опфаќа КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари. Границата се совпаѓа со катастарската парцела КО 920/1 и дел од постоечкиот пристапен пат - макадам на КП 1670, КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

- на западната страна опфатот се протега по западната страна на КП 920/1,
- на северната страна планскиот опфат е дел по осовината на дел од постоечкиот пристапен макадам пат КП 1670, КП3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово и дел од северната страна на КП 920/1,
- на источната страна опфатот се протега по источната страна на КП 920/1,
- на јужна страна опфатот се протега по јужната страна на КП 920/1.

Површината на проектниот опфат во рамките на опишаните граници изнесува $P=7549.35 \text{ m}^2$.

За предметниот проект опфат не постои посебна планска документација поради што од Агенцијата за просторно планирање се издадени Услови за планирање на просторот за градби за чување и складиште на нафта и гас на КП 920/1 во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари со тех. бр. У52022 од ноември 2022 година како и Решение за Услови за планирање на просторот со бр. УП1-15 2201/2022 од 17.11.2022 година.

Предметниот проект опфат се наоѓа во КО Горно и Долно Оризари, Општина Шуто Оризари, југозападно од населеното место Горно Оризари на надморска височина од 315 м.

Проектниот опфат се состои од КП 920/1 и дел од постоечкиот пристапен земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

Во рамки на проектниот опфат не постои изградена физичка супраструктура.

Проектниот опфат се наоѓа во непосредна близина на спортскиот аеродром Скопје Стенковец. Добиени се податоци и информации од Агенцијата за цивилно воздухопловство со допис бр. 12-8/1350 од 01.12.2022 година, во кој АЦВ известува дека предметниот опфат е во зоната на аеродромот, на само 59 м основната полетно/слетна патека на аеродромот, во т.н. преодна рамнина за ограничување на препреки. Поради тоа опфатот е на локација каде се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Во прилог на дописот од АЦВ е даден графички приказ на максимално дозволени елевации кои не смее да бидат надминати од било кој објект или надземна структура во рамките на опфатот. Освен тоа, АЦВ бара доколку во опфатот се планира изградба на објекти со елевација над дозволената или изградба/поставување на издвоени антенски столбови или столбови поставени на објекти, оџаци или др. објекти кои би претставувале препреки во воздухопловството да се

достави проектната документација до агенцијата, со барање за издавање на согласност со услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Во предметниот опфат не постојат изградени објекти ниту изведена електроенергетска, водоводна, канализациона, гасоводна инфраструктура. Низ него поминува подземан оптички телекомуникациски вод.

Низ опфатот не поминуваат патишта од мрежата на државните патишта, но поминува постоечки пристапен земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово.

Во рамките на проектниот опфат не се евидентирани градби, поради што е констатирано дека нема градби со режим на заштита на културно наследство.

Со дописот бр. 11-6732/1 од 6.12.2022 година АД МЕПСО Скопје, известува дека предметниот опфат не се пресекува со ЕЕ објекти во нивна сопственост.

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, со допис бр. 10-26/2-676 од 2.12.2022 година известува дека нема евидентирана мрежа во сопственост на ЕВН во рамките на опфатот и дека е потребно да се предвиди површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод. За неа треба да се обезбеди пристап со тешко товарно возило и излез на јавен пат.

Со допис бр. 1302-4192/2 од 01.12.2022 година од ЈП Водовод и канализација - Скопје известува дека не постои нивна хидротехничка инфраструктура во проектниот опфат затоа што истиот не спаѓа во рамките на ГУП за град Скопје, односно се наоѓа надвор од решенијата за водоснабдување и одведување на отпадни води кои се дел од градскиот систем.

Во дописите од Агенцијата за електронски комуникации, бр. 1404-3389/2 од 6.12.2022 година и А1 Македонија ДООЕЛ Скопје, бр. 11-8067/1 од 30.11.2022 известуваат за постоење на подземан оптички кабел.

Од Македонски Телеком АД Скопје е добиен допис со бр. 47655 од 5.12.2022 година, со кој известуваат дека нема постојна MKT инфраструктура во рамките на проектниот опфат.

Во рамките на проектниот опфат се формира една градежна парцела и тоа:

Градежна парцела 1 со група на класа на намени:

Г-производство, рударство и индустрија, односно основна класа на намена

Г4-стоваришта складови и отпади, поконкретно поединечна намена:

Г4.5 - Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија.

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена ќе биде одредена согласно член 81, член 82 и член 83 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Компатибилната намена која е присутна на Градежна парцела 1 е:

Г 2.7 - Производство на мебел од дрво, метал, пластика и

Е1.8 - Инфраструктура за пренос на електрична енергија-трафостаница.

Од приложената табела се гледа дека основната намена Г4.5 - Складишта, резервоари и цистерни за нафта, течен гас и нафтени деривати, хемиски соединенија во рамките на Градежна парцела 1 е

застапена со 62,13%, додека компатибилните намени Г 2.7 - Производство на мебел од дрво, метал, пластика е застапена со 37,32%, Е1.8 Инфраструктура за пренос на електрична енергија трафостаница со 0,55% или вкупно за компатибилните намени 37,32% од вкупно планираната површина за градба на Градежна парцела 1.

Процентот на озеленетост согласно Законот за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18), член 20 и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23) член 171, треба да изнесува минимум 20% од градежната парцела. Во конкретниот случај обезбедено е 20,40% или 1435,81 м².

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

Предметниот проектен опфат се наоѓа во непосредна близина на спортскиот аеродром Скопје - Стенковец, поради што се побарани податоци и информации од Агенцијата за цивилно воздухопловство. Со допис бр. 12-8/1350 од 1.12.2022 година, АЦВ известува дека предметниот опфат се наоѓа во зона на аеродромот, поточно на само 59 м од полетно/слетната патека на аеродромот, во т.н. преодна рамнина за ограничување на препреки во рамките на која се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Низ опфатот не поминуваат патишта од мрежата на државните патишта. Пристапот до катастарската парцела 920/1, КО Горно и Долно Оризари е преку постоечкиот земјен/макадам пат КП 3437/2 - Парајница, УБИ 3 преку Визбегово, кој во рамките на проектниот опфат е со променлив профил од 6,7-10 м.

Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела согласно член 134, став 1 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Со допис бр. 1302-4192/2 од 1.12.2022 година од ЈП Водовод и канализација - Скопје известува дека не постои нивна хидротехничка инфраструктура во проектниот опфат затоа што истиот не спаѓа во рамките на ГУП за град Скопје, односно се наоѓа надвор од решенијата за водоснабдување и одведување на отпадни води ки се дел од градскиот систем. Водоснабдувањето ќе биде преку бунари и планиран приклучок до објект. Бушењето и испитувањето на издашноста на истите ќе бидат дел од Основните проекти и добивање согласности во согласност со Законот за градење на РМ („Сл. Весник на РМ” бр. 79/13, 135/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132//16, 35/18, 64/18 и 168/18).

Фекална канализациона мрежа не постои и ќе се решава со водонепропусна септичка јама. Истата ќе биде дел од Основните проекти и добивање согласности во согласност со Законот за градење на РМ (Сл. Весник бр. 79/13, 135/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132//16, 35/18, 64/18 и 168/18).

Атмосферска канализациона мрежа не постои и затоа за еден дел од атмосферските води ќе треба да се предвиди попивателен бунар.

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, со допис бр. 10-26/2-676 од 2.12.2022 година известува дека нема евидентирана мрежа во сопственост на ЕВН во рамките на опфатот и дека е потребно да се предвиди

површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод. За неа треба да се обезбеди пристап со тешко товарно возило и излез на јавен пат. Во рамките на опфатот е предвидена површина за градба за трансформаторска станица со приклучен среднонапонски вод.

Во дописите од Агенцијата за електронски комуникации, бр. 1404-3389/2 од 6.12.2022 година и А1 Македонија ДООЕЛ, Скопје, бр. 11-8067/1 од 30.11.2022 година известуваат за постоење на подземен оптички кабел.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Во зоната на бунарот се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Бидејќи водоснабдувањето со вода се врши од подземен бунар, потребно е да се направат испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на

водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на воздухот, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од евентуалните влијанија врз животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Согласно член 76 од Законот за воздухопловство, заради одржување на безбедноста на воздушниот сообраќај максималната височина на било кој објект или надземна структура во рамки на опфатот да не ги надминува максимално дозволените елевации дефинирани референтната кота/апсолутна кота 318,00 (кота на полетната писта) од која произлегуваат сите други дозволени максимални висини.

Поради овие ограничувања:

- Објектот 1.1 е проектиран со кос кров да може да ги задоволи овие барања заради безбедност на воздушниот сообраќај. Најголема дозволена височина на градењето е 10,50 м, додека за:
- Објект 1.2 максималната височина за градење е 12,60 м.
- Објект 1.3 максималната височина за градење е 11,40 м.
- Објект 1.4 максималната височина за градење е 3,00 м.

Во извештајот за Стратегиската оценка за животна средина се земени се детали од планот, програмите и стратегиите, како и информациите кои се утврдени при изготвувањето, а се од особено значење за можните влијанија за животната средина.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- План за мониторинг на животната средина.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
4. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
6. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
7. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18 и 32/20);
8. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
9. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
10. Закон за водите („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
11. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
12. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Закон за отпад („Сл. Весник на РСМ” бр. 31/20 и 216/21);
15. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
16. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
17. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);

18. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19);
19. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
20. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15, 30/16 и 27/18).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
4. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)
5. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Известувања

Општина Шуто Оризари-Komuna Republika onise Orizari-Komuna Shuto Orizari
Република Северна Македонија-Republika Utarali Makedonija-Republika e Maqedonisë së Veriut
Бр- No-Nr. 10-24/25
12.12. 2023 год- berë-viti
СКОПЈЕ- SKOPJE-SHKUP

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22), Општина Шуто Оризари, на ден 12.12.2023 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје, потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје се определуваат следните: општина Шуто Оризари, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЕВН, Министерство за транспорт и врски, Министерство за економија.
3. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје, за чија изработка е одговорно ДППИ Простор ДОО Куманово, донесувањето на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари Скопје ќе има влијание врз животната средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по однос на генерирање на комунален и градежен отпад и влијание од несреќи и хаварии.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на општина Шуто Оризари на следната веб адреса/и: www.sutoorizari.gov.mk
6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Министерство за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Општина Шуто Оризари
Градоначалник
Курто Дудуш

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Архивски број УП1-15-2625/2023

Дата: 21-12-2023

✓ ДО: Општина Шуто Оризари
Ул. Хаџи Јован Шишко бб,
1000 Скопје
Република Северна Македонија

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA MAKEDONIJA
С К О П Ј Е - S K O P J E
ОПШТИНА ШУТО ОРИЗАРИ
KOMUNA SUTO ORIZARI

Примено:	02.01.2024		
Организација	Број	Примено	Вредност
12	20	1	

ПРЕДМЕТ: Известување
Врска: Ваш бр. 10-24/24 од 12.12.2023 година

Почитувани,

Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање–Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15-2625/2023 од 13.12.2023 година поврзано со постапката за носење на планската документација изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за градби за чување и складиште на нафта и гас, на КП бр. 920/1, КО Горно и Долно Оризари – Општина Шуто Оризари Скопје, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина (“Службен весник на РМ” бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и “Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), Вашата Одлука за Спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр. 10-24/25 од 12.12.2023 год. и формуларот бр. 10-24/26 од 12.12.2023 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Одлуката заедно со формуларот задолжително се објавуваат на веб страната на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Министер
Каја Шукова

Изработил: Бајрам Цамик

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска

1

Министерство за животна средина и просторно планирање
на Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisitjetësor dhe Planifikimit
hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. “PresvetaBogorodica” nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moapp.gov.mk

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план на КП 920/1, КО Горно и Долно Оризари, општина Шуто Оризари;
- Услови за планирање на просторот;
- ЛЕР за општина Шуто Оризари;
- Директива за стратегиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- Домашни и меѓународни документи, планови, програми и стратегии;
- Достапни искуства и практики.